

Edgar Allan Poe: Şiirler ve Anılar

Edgar Allan Poe: Şiirler ve Anılar, Edgar Allan Poe, İstanbul: Kabalıcı Yayınevi, Aralık-2017, 1. Baskı, 268 Sayfa
ISBN: 978-6059872478

Alev Bulut¹

¹İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Çeviribilim Bölümü, İstanbul, Türkiye

ORCID: A.B. 0000-0001-9770-4116

Sorumlu yazar/Corresponding author:

Alev Bulut (Prof. Dr.),

İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Çeviribilim Bölümü, İstanbul, Türkiye

E-posta: alev.bulutistanbul.edu.tr

Başvuru/Submitted: 16.10.2019

Kabul/Accepted: 20.06.2020

Atıf/Citation: Bulut, A. (2020). Edgar Allan Poe: Şiirler [Mine Yazıcı ve Osman Tuğlu tarafından yayına hazırlanan Edgar Allan Poe: Şiirler ve Anılar başlıklı kitabın değerlendirilmesi]. *İstanbul Üniversitesi Çeviribilim Dergisi - Istanbul University Journal of Translation Studies* 12, (2020), 109-113.
<https://doi.org/10.26650/iujts.2020.12.0006>

19. yüzyıl dünya yazınına damgasını vurmuş olan ünlü ve ölümsüz Amerikalı şair, yazar Edgar Allan Poe'nun yaşamı ve eserleri üzerine sayısız yazı, inceleme, araştırma ve kitap bulunmaktadır. Gotik grotesk yazının öncülerinden ve önemli yazarlarından biri (ör. *Morg Sokağı Cinayeti*, *Kızıl Ölümün Maskesi*, bilim kurgu ve gizem/ polisiye öyküleri) olduğu kadar şairliğiyle de esin kaynağıdır. Bu üretken şairin şiir felsefesi pek çok şaire esin kaynağı olmuştur. Editör ve yazar olarak Prof. Dr. Mine Yazıcı ve çevirmen olarak Dr. Osman Tuğlu'nun kaleme aldığı inceleme de bunlara eklenen yeni ve değerli bir kaynak eser. Edgar Allan Poe'nun şiirlerine tarihsel, özyaşamöyküsel ve yazınsal çözümleme ve şiirlerin Türkçeye çevirileri yolu ile eğilen bu çok katmanlı kitabın Poe üzerine yazılanların oluşturduğu dünya çapındaki devasa kaynak havuzuna İngilizce-Türkçe dil çifti ile eklenmesi özellikle önemli. Şairin eserlerine ve çevirilerine bu dil çiftinden bakmak üzere kapsamlı bir kaynak arayanlar için çok güzel bir haber.

Çalışmanın ilk bölümünde Edgar Allan Poe'nun yaşam öyküsüne yer verildikten sonra Türk yazın dizgesinde Edgar Allan Poe'nun öykü ve şiirlerinin aldığı yere bakılmaktadır. Girişte ilginç bir arka plan bilgisi olarak kitabın yazarlarından şair ve çevirmen Osman Tuğlu'nun şair Poe ile yazınsal "dostluğunun" öyküsüne ve şair ile ilgili bilgilere yer verilmektedir. Ardından her bölümde Edgar Allan Poe'nun şiirlerinin kaynak metin incelemesi ve çevirisi verilerek bu yöntemle uzun bir liste halinde, aşağıdaki gibi temalarına göre gruplanabilecek olan, Poe şiirleri ele alınmaktadır. Mine Yazıcı'nın kaleminden tanıtılıp yazınsal olarak incelenen şiirlerinin her birinin çevirisi de ardışık olarak verilmektedir.

"The Raven" (Kuzgun), "A Dream Within a Dream" (Düş İçinde Düş) ve "Annabel Lee" (Annabel Lee) en bilinen şiirleridir bu ünlü şairin. Bu şiirlerin zaten çok sayıda çevirileri vardır ve her geçen gün de yenileri eklenmektedir. Türk okurunun daha az biliyor olabileceği "To---. Ulalume: A Ballad" (Ulalume), "To Helen" (Helen), "For Annie" (Annie İçin), "To Helen" (Helen'e), "Lenore" (Lenore), "To Marie Louise (Shew)" (Marie Louise Shew'e), "To-----'ya" (-----'ya) ve "Eulalie" (Eulalie) tipik sevgi ve "ithaf" şiirleridir. Ruhlar alemi, inanç ve sonsuzluk ile ilgili "Silence" (Sessizlik); "Dream-Land" (Düş Ülke); "Hymn" (İlahi); "The Valley of Unrest" (Huzursuzluk Vadisi); "İsrafel" (İsrafel), "To One in Paradise" (Cennet'tekine), "Spirits of the Dead" (Ölülerin Ruhları) şiirlerinin incelemesinden öğrendiklerimiz üzerine okuduğumuz çevirileri bu derinlikli düşünce katmanlarının Türkçenin mistik düşünceye yüzyıllardır ev sahipliği yapmış zengin yapılarında nasıl bir yer bulduğunu görme ve değerlendirme fırsatı sunuyor bizlere...

Doğa, hüznün ve yalnızlık peşini hiç bırakmaz Poe'nun; zaten şiirlerinde de baskın bir temadır bu. "Eldorado" (Eldorado); "The Sleeper" (Uyuyan); "The Haunted Palace" (Perili Saray); "The Conqueror Worm" (Fatih Kurtçuk); "Romance" (Romans); "Fair-y-Land" (Periler Ülkesi); "To Lake" (Göl); "Evening Star" (Akşam Yıldızı); "The Hap-piest Hour" (En Mutlu Gün); "Alone" (Yalnız) ve "The City In The Sea" (Denizin İçindeki Şehir) şiirleri bu temanın en güzel örnekleridir. Hüznünde aile sırlarının, acılarının, özellikle babasıyla olan çatışmalarının etkisi de olabilir.

Yazıcı'nın önsözde belirttiği gibi Edgar Allan Poe'nun "yaşam öyküsü onun şiirlerinin esin kaynaklarının bir parçası olarak değerlendirilebilir... Uçlarda geçen yaşamında çoğunlukla mutsuzluğun, hüznün ve karamsarlığın egemen olduğu karanlık bir tablonun çizildiği öne sürülür. Oysa özellikle şiirlerde ortaya çıkan bu tablonun yaşamının sonu-

na doğru onun şair ruhunu heyecanlandıran, onu yücelten bir hazza dönüştüğü görülür...” Bu unsurların çevirilere yansması veya yansımaması bile Çeviribilimde kaynak ve erek odaklılık ekseninde hangi stratejilerin işe koşulabildiğine ilişkin başlı başına ilginç bir inceleme konusu olabilir elbette.

Evet, Poe hüznüldür ama onun hüznü farklıdır, bunu da şöyle ifade eder yazarlar: “...insanın ruhunu şairleştirerek duygularını coşkuyla dizelere aktaran cinsten yaşanmışlıkları görürüz Poe’nun dizelerinde. Kısa, öz, kıvrak ve akıcı bir şekilde ortaya çıkan bu özellik Poe’yu sadece çağdaşı öteki şair ya da uzun ağdalı dizeleriyle hüznle beslenen Doğu şairlerinden de farklı kılar.”

Bu kitap çeviri araştırmacısı Prof. Dr. Mine Yazıcı’nın katkısıyla yazın alanında şiir çevirisine uygulamalı bakışı örnekleyen bir çeviri eğitimi kaynağı olarak kullanılabilceği gibi, yazın, yazınsal çeviri ve genelde Çeviribilim araştırmacılarına da kaynak metin incelemeleriyle kuramsal olarak temellendirilebilecek çeviri amaçlı bütünlüklü bir çözümleme zemini sunmaktadır. Bu tür kaynakların artması çeviri ve yazın alanlarının gerçek anlamda disiplinlerarası bir eksende buluşmasını kolaylaştıracağı için bu tür işbirlikleriyle ve bu kitapta izlenen yöntemle yazılmış kaynakların artmasını dilerim.

Edgar Allan Poe: Poems and Memories

Recai Er¹

* Recai Er (Res. Asst.), Istanbul University, Faculty of Letters, Department of Translation Studies, Istanbul, Turkey
E-mail: recai.eristanbul.edu.tr ORCID: 0000-0002-7320-9724

There are numerous articles, reviews, research and books on the life and works of the famous and immortal American poet and author Edgar Allan Poe, who left his mark on the 19th century world literature. Apart from being well-known as one of the pioneers and significant authors of gothic grotesque writing (e.g. *The Murders in the Rue Morgue*, *The Masque of the Red Death* science fiction and mystery/crime stories), he has also become a source of inspiration with his poetry. This work by Dr. Osman Tuğlu as translator and Professor Dr. Mine Yazıcı as editor and literary critic is a new and valuable contribution to the previous works on Poe. In addition to the multilayered nature of the book that presents historical, autobiographical and literary analysis of the poetry of the poet, its bilingual identity is also a distinctive feature that makes the work unique. The book presents not only the Turkish translations but also the English versions of Poe's poems. Thus, this is very good news for those seeking for a comprehensive source to look at the poet's works and translations through this language pair.

In the first section of the book, as an interesting background information, Osman Tuğlu as the translator of poems shares the story of his literary "friendship" with Poe. Then, Mine Yazıcı introduces the life story of Edgar Allan Poe together with his stories and poems as well as his position as an author and poet in the Turkish literature. In the following sections, after source text analysis and translations, the poems of Edgar Allan Poe are grouped in accordance with their themes and they are discussed. Each poem and its translation that is represented and literarily analyzed by Mine Yazıcı are introduced consecutively.

"The Raven," "A Dream within a Dream," and "Annabel Lee" are the most well-known poems of this famous poet. These poems already have many translations and each day new ones are added to the huge corpus. "To---. Ulalume: A Ballad," "To Helen," "For Annie," "To Helen," "Lenore," "To Marie Louise Shew," "To-----'ya" and "Eulalie" that are presumably lesser known by the Turkish readers are typical love and

“dedication” poems. The literary analysis and translations of the poems, “Silence,” “Dream-Land,” “Hymn,” “The Valley of Unrest,” “Israfel,” “To One in Paradise” and “Spirits of the Dead” which are about the spiritual world, faith and eternity, enable the readers to see and evaluate how these profound layers of thought have found their place in the rich Turkish mystic thought.

Nature, sadness and loneliness will never leave Poe; these are the dominant themes of his poetry. “Eldorado,” “The Sleeper,” “The Haunted Palace,” “The Conqueror Worm,” “Romance,” “Fairy-Land,” “To Lake,” “Evening Star,” “The Happiest Hour,” “Alone,” and “The City In The Sea” are best examples of these themes. Family secrets and suffering, and especially the conflicts with his father might also have an effect on his grief.

As stated by Mine Yazıcı in the introduction, “the life story of Edgar Allan Poe can be considered as a part of the inspiration of his poems. It is suggested that his life lived on the edges represents a dark picture, which is mostly dominated by sadness, misery and pessimism. However, it is seen that towards the end of his life this picture, which emerged especially in his poems, turned into a pleasure that excites and exalts his poetic spirit.” Certainly, the reflection and even the non-reflection of these elements into translations can be an interesting research subject in terms of which strategies can be employed in the axis of source and target orientation in Translation Studies.

Yes, Poe is sad, but his sadness is unique, and critics express this as follows: “...in the lines of Poe, we see true life experiences that turn a regular man into a poet who enthusiastically transfers the emotions into lines. Short, concise, smooth and fluent language makes Poe different from other contemporary poets or the Eastern poets who feed on sorrow and best known for their lexiphanicism.”

This book as an end product of cooperation between Osman Tuğlu and Mine Yazıcı may contribute as a reference not only to the trainees of translation who are interested in poetry translation, but also to the scholars of literature and translation studies as an exemplary literary analysis based on theoretical foundations. I hope that the number of such project-based cooperative studies would increase and pave new ways to such interdisciplinary studies between literary and translation studies.

